

Forfatter: Andersen, H. C.

Titel: H.C. Andersens Eventyr bd. VII kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal

Citation: Andersen, H. C.: "H.C. Andersens Eventyr bd. VII kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal", i Andersen, H. C.: *H.C. Andersens Eventyr bd. VII kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal*, C. A. Reitzel, 1990, s. 381. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hcaeventyr07val-shoot-idm139890591645840/facsimile.pdf> (tilgået 20. marts 2024)

Anvendt udgave: H.C. Andersens Eventyr bd. VII kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal

Titlen oversat fra lat. »de te fabula narratur« (Horats: Satiræ Li.69), jvf. Vogel-Jørg 661.

Woel II 525 mener, at A har haft Lafontaines dyrefabler i tankerne ved nedskrivningen.

2. *Talismanen* tryktes første gang i Dansk Folkeblad Nr. 36, 4.11.1836.

Motivet er almindeligt i folkeeventyrne, og A brugte det senere under titlen Manden uden Sorg og Savn i *Knæblingen* (V 207.31-208.6).

3. *Den gamle Gud lever endnu* tryktes første gang i Dansk Folkeblad Nr. 39-40, 18.11.1836.

229.6 *Talisman*] lykkebringende tryllegenstand. – **36-37** *Skalmej*] føje af pile- eller hyldegren.

231.18 *sorrigfald*] sorgfuld. – **36** *den gamle Gud lever endnu*] gammelt ordssprog, jvf. EDB 92.

[Temperamenterne]

Ikke tidligere trykt, men benyttet i eventyrtokomediens *Hyldemoer* (1851), jvf. Jørn Langsted: H.C. Andersens »Hyldemoer«, 1851 i: A-jana 2 rk. VI 234-262 (specielt 245ff).

233.15 *side*] vide.

235.28 *chemiske Svæstikker*] blev opfundet i 1830'erne.

Kartoflerne

Kartoflene tryktes første gang posthumt i A-jana 2 rk. II 218-20.

Eventyret er skrevet i begyndelsen af 1835. Efter i et par uger at have lidt af en byld i ryggen skriver A 16.2.1855 til veninden Henriette Wulff: »I Aftes fik jeg første Gang Træng og Lyst til at skrive igjen Noget, et lille Stykke om »Kartofler«; ja det er slet ikke just for den landøconomiske Tidende, men dog læseligt, naar dette Brev nu er sluttet tager jeg fat. Dc skal snart fåac det at læse, hvis jeg selv synes derom« (BHW II 195).

Herved omtales eventyret aldrig senere, selv om A skrev to udkast (k trykt i A-jana 2 rk. II 218-20), men det blev dog ikke glemt. Fra det første udkast hentede han i 1860 lokaliteren med kommandens kartof-

fejmark i *Hved Fatter gjør, det er altid øst Rigtige* (IV 84), som også går igen i *Hvad man kan høre paa* (V 108). Og endelig brugte han en episode med en pige, der glæder sig til at skulle have varme kartofler til middag, levrigt et selvbiografisk træk, i *Lysene* (V 146.32-35 m.note).

237.9-10 den store Preuser Konge, gammel Fritz] Frederik II, den Store (1712-(1740)-86).

Urbanus

Ikke tidligere trykt.

Hvornår eventyret er skrevet vides ikke, men det må dog dateres til før april 1858. Senest på dette tidspunkt har A nemlig omarbejdet det til brug for *Dyud-Kongens Datter*. Om motiver se n.t. III 93.14-94.21.

238.7-8 For Gud ... Nattesagi ikke hos Paulus. A tænker sandsynligvis på Peters 2. Brev 3.8; een dag er for Herren som tusinde år, og tusinde år som en dag. – **28 bestyrtet**] bestyret.

239.6 hos] hvem.

Æblet

Eventyret tryktes første gang posthumt i BHW II 246-48.

Eventyret er skrevet under A.s ophold på Basnæs 26.9.-18.10.1857. 12.10.1857 fortæller han i et brev Henriette Wulff: »jeg er i Dag saa uendelig utilfreds, det er som Sort og Syge saa paa mig med onde Øine og sagde: »naa, kommer Du!« (BHW II 345). Senere samme dag skrev han endnu et brev til samme og heri hedder det: »den triste Stemning hvor jeg skrev Epistolen No 1 sluttede med at jeg døgte et lille Eventyr, der maaske har sin bedste Betydning ved at jeg kom i Ligevægt, det er en Historie om et Æbletræ. Seer De, noget er godt for Noget! (ib. 345f). Og 14.10. noterer han i Dagbogen: »Skrevet Historien: Æblet« (IV 295).

Selv om eventyret for så vidt havde opfyldt sin mission at bringe A i bedre humør og derefter blev henlagt, blev det dog benyttet i anden sammenhæng, nemlig i *Pebersundens Nattue* (III 37.36-38.16).

242.11-13 hans Tanke ... han lærte] et udtryk for H.C. Ørsteds ideer om